

SöderS synpunkter på

Högskolegemensamma riktlinjer för generativ AI i undervisning

Diarienummer -

Beslutsnivå Rektor

Ansvarig avdelning -

Inkommen till SöderS 2025-04-09

Sista svarsdag 2025-05-05

Ansvarig handläggare Oskar M Wiik

Sammanställningen är gjord av Oskar M Wiik (student- och doktorandombud) efter samråd med Alex Härnqvist (studerandeskyddsombud NMT), Alexandra Bokström Niflis (studerandeskyddsombud IKL), Ronja Pedersen (studerandeskyddsombud HSS), Ling Sun (studentrepresentant IT, medier och design) samt Isabella Blomstrand (student- och doktorandombud).

Generella synpunkter

SöderS anser att riktlinjerna är för vaga och lägger för stort ansvar på enskilda lärare och ämnen utan att ge tillräcklig riktning eller tillräckligt stöd. Vi menar också att riktlinjerna generellt saknar grundläggande principer, gemensamma kvalitetskrav, ansvarsfördelning eller avgränsningar, utifrån högskolans riktlinjer för högskolegemensamma styrdokument, vilket gör det svårt att tillämpa riktlinjerna i praktiken.

Södertörns högskola tipsar idag om användning av Copilot som studiecoach och SöderS undrar hur arbetsgruppen bedömer och särskiljer användning av generativ AI *i undervisningen* och *som studiestöd*. På vilket sätt omfattar riktlinjerna studiestödjande verktyg för exempelvis planering och inläring och på vilka sätt kan högskolan reglera vilka verktyg som får användas för i studiestödjande syfte hos enskilda studenter?

Förslaget anger att studenter ska ges möjlighet att utveckla AI-färdigheter och kritiska perspektiv på generativ AI men hur detta ska ske i praktiken lämnas till varje ämne och program. Vi ser en risk att detta kan leda till ojämlika förutsättningar för studenter då tillämpningen lämnas till lokala tolkningar utan en tydlig högskolegemensam ställning. SöderS anser att förslaget inte ger tydliga exempel på hur studenter kan utveckla sina AI-färdigheter för arbetsmarknadens behov, utan fokuserar mer på förhållningssätt under studietiden. Likaså menar SöderS att förslaget inte redogör för hur kritiska perspektiv på generativ AI i samhällsutvecklingen ska integreras i utbildningen.

SöderS efterfrågar mer konkreta krav eller rekommendationer för hur AI-färdigheter och kritiska perspektiv ska integreras. Vi undrar på vilket sätt översyn av kurs- och utbildningsplaner kan behöva ske, om centralt stödmaterial eller exempelmallar för AI-anvisningar ska finnas och vilken del av högskolan som i så fall ansvarar för detta. Riktlinjerna kan i stort bli tydligare för vilket stöd som ska tillhandahållas. Bör det exempelvis systematiseras att högskolan ska erbjuda högskolepedagogiska workshops eller föreläsningar om AI inom högre utbildning och forskning?

Sammanfattningsvis anser SöderS att riktlinjerna behöver bli tydligare, mer konkreta och ge bättre stöd till både lärare och studenter gällande ansvar,

praktisk tillämpning, datasäkerhet och integrering av AI-färdigheter och kritiska perspektiv i utbildningarna.

Högskolans ställningstagande till generativ AI

Att användning av generativ AI kan variera mellan kurser, program, avdelningar och fakulteter och att lärare och examinatorer avgör om, när och hur AI ska användas uppfattas inte som ett tydligt ställningstagande eller en riktlinje för hur lärare bör resonera kring användningen.

Meningen "Riktlinjerna fastställdes av rektor 2025-XX-XX och träder i kraft från och med 2025-XX-XX." bör också strykas då beslutsdatum och -instans anges på försättsbladet.

Transparens och rättssäker examination

Studenter ska alltid följa anvisningar och efterfråga förtydliganden vid otydligheter i utbildningarna, det är inte specifikt för användning av generativ AI. Detsamma gäller för examinatorers skyldighet att anmäla vid misstanke om att student använt otillåtna hjälpmedel.

Studenter upplever idag ojämlika villkor och förutsättningar att tillförskaffa sig utbildningen när AI verktyg används olika mellan studenter. Det uppkommer situationer där studenter själva misstänker fusk bland sina medstudenter. Det finns oro och frågetecken kring var gränsen för otillåten användning går och SöderS saknar i förslaget riktlinjer för hur medstudenter ska agera vid misstanke om användning av otillåtna verktyg.

Att lärare som använder generativ AI vid rättning eller återkoppling ska informera studenter om detta upplever vi som en vag riktlinje; det bör snarare regleras kring rättande lärares ansvar för kontroll och kvalitetssäkring.

Givet den snabba tekniska utvecklingen och hur AI tränas på mänsklig kommunikation undrar SöderS kring högskolans och lärares tillförlitlighet till AI-detektorer vid bedömning av examinationer och hur rättssäkerhet garanteras kopplat till detta.

Datasäkerhet och integritet

SöderS menar att det *endast* är de programvaror som högskolan tillhandahåller som bör användas, inte "i första hand". SöderS ser allvarligt på att det skulle kunna finnas kryphål som tillåter lärare att genom privatkonton på olika AI-tjänster skicka och lagra studentuppsatser.

Vidare menar SöderS att skrivningarna om datasäkerhet och integritet blir tomma då det inte framgår vad i detta fall som kan definieras som känslig eller sekretesskyddad information och om aspekterna att ta hänsyn till endast är kopplade till lagring. Vad som gäller för personuppgiftshantering vid AI-användning bör synkroniseras med *Riktlinjer för forskare vid behandling av personuppgifter på Södertörns högskola* samt *Riktlinjer för studenters behandling av personuppgifter i studentarbeten på Södertörns högskola* för att säkerställa samspel mellan riktlinjerna och att dubbelskrivningar och framtida motsättningar undviks.

Vilka verktyg och programvaror för generativ AI som tillåts och hur de ska användas bör finnas tillgängliga för studenterna på högskolans hemsida, exempelvis vad gäller AI-verktyg för transkribering. Riktlinjerna bör också ange i vilken form kursansvariga, lärare och examinatorer ska avgöra och informera om hur och när generativ ska/får användas, exempelvis genom studiemanualen.

Ansvarsfull användning av AI-verktyg i undervisning

Första stycket menar SöderS mer handlar om ansvar för innehållets kvalitet och tillförlitlighet, vilket redan lyfts under rubriken "Transparens och rättssäker examination". Här saknar vi istället riktlinjer för etiska perspektiv på användning av generativ AI.

Slutligen menar SöderS att högskolan i sina riktlinjer inte behöver redogöra för den miljömässiga påverkan som generativ AI innebär. Istället bör det anges vilket ansvar som åligger högskolan och individen samt *hur* hållbarhetsaspekter ska beaktas.

